

Kl. 15.15

Regeringen lægger vægt på at sikre uafhængig opfølgning, både på det traktatregulerede område og uden for dette. Vi ser således gerne, at komiteerne under menneskerettighedskonventionerne udpeger medlemmer til at holde øje med anbefalingernes gennemførelse i de enkelte lande, og vi modsætter os forsøg på at stække uafhængigheden af de specialrapportører, som er nedsat af FN's menneskerettighedskommission, f.eks. således at kun oplysninger fra de pågældende regeringer kan lægges til grund for deres rapporter.

FN's generalsekretær har indledt overvejelser om en mulig reform af komiteerne under de enkelte konventioner, og Danmark deltager i den sammenhæng aktivt i møderækker, som afholdes dels med komiteerne, dels blandt en række deltagerlande. I dette arbejde er det vigtigt at holde sig to hensyn for øje: de respektive mekanismers autonomi må fastholdes, og konventionerne må ikke åbnes for genforhandling. Risikoen for tilbageskridt ville være for stor.

Det er imidlertid ikke nok at se på de eksisterende kontrolmekanismer. Nye muligheder for at udbygge menneskerettighedsværnet må også udnyttes, og FN's generalforsamling har således i december vedtaget en valgfri tillægsprotokol til FN's strukturkonvention, som etablerer inspektionssystemer på nationalt og internationalt niveau, ligesom det er tilfældet inden for Europarådet. Som det fremgår af beretningen til Folketinget, har Danmark ligget i front for at få vedtaget tillægsprotokollen, og regeringen arbejder aktivt for at opnå bred tilslutning til den.

Ikke mindst når det drejer sig om beskyttelse af menneskerettigheder, gælder det, at tillid er godt, men kontrol er bedre. Bedst er imidlertid dialog, forudsat at både viljen og evnen til at sikre menneskerettighederne er til stede. Dialog er jo kernen i enhver demokratisk proces.

Som det fremgår af beretningen, indledte EU under det danske formandskab en menneskerettighedsdialog med f.eks. Irak. Dialogen er et instrument i menneskerettighedspolitikken, som kan udvikles, men dialog er ikke et mål i sig selv. En dialog bliver nemlig udsigtsløs, hvis der ikke sker forandringer efter dialogen, og i så fald må andre midler overvejes.

Jeg vil herefter knytte nogle betragtninger til sammenhængen mellem FN's menneskerettighedskonventioner og dansk udviklingsbistand. Fremme af respekten for menneskerettighederne, demokratisering, god regeringsførelse og

folkelig deltagelse står centralt i regeringens udviklingspolitik. Den tætte kobling mellem de udenrigspolitiske virkemidler såsom det internationale retsgrundlag og udviklingssamarbejdet giver os særlige muligheder for at støtte gennemførelsen af menneskerettighedskonventionerne i udviklingslandene.

Jeg bruger med vilje udtrykket støtte, for man må ikke glemme, at det er den enkelte regerings eget ansvar at sørge for, at menneskerettighederne respekteres. Det er regeringerne, som med deres tiltræden af de internationale konventioner har forpligtet sig til at respektere menneskerettighederne. God regeringsførelse kommer fra regeringen.

Denne danske regering har fra sin tiltræden gjort det klart, at vi mener det alvorligt, når vi understreger betydningen af, at det pågældende land respekterer menneskerettighederne. Der skal være konsekvens i udviklingspolitikken, og derfor besluttede vi kort efter regeringens tiltræden efter en grundig analyse at indstille bistands samarbejdet med Eritrea, Malawi og Zimbabwe. Samtidig gennemførte vi reduktioner i bevillingerne til andre modtagere af dansk udviklingsbistand med menneskerettighedsproblemer – det gjaldt Bhutan, Egypten og de palæstinensiske selvstyremyndigheder – hvor vi i stedet søger at fremme den modgående proces ved at støtte demokratitiltag.

Svære vilkår præger situationen i udviklingslandene. Det ved vi, og derfor er det samarbejdslandenes politiske vilje til at gøre noget ved situationen, der er afgørende for fortsat dansk engagement. Mangler den politiske vilje, lukker og slukker vi; er den til stede, vil vi gerne give en hjælpende hånd. Her vil jeg i anledning af fru Margrete Aukens motivation godt understrege, at det betyder ikke, at der ikke kan komme humanitær hjælp til befolkningerne i områderne. Vi kan give humanitær hjælp, men vi vil ikke give regeringshjælp.

Lad mig i det følgende give nogle eksempler på indsatser, der støtter konkrete udviklingslandenes evner til at efterleve konventionerne. Det kan give et indtryk af bredden og dynamikken i vores arbejde med at omsætte de politiske målsætninger til praktisk handling.

Afholdelse af frie valg er en hovedhjørnesten i et demokrati. Derfor bidrager Danmark løbende til valgovervågning med bl.a. udsendelse af observatører, og vi støtter også den nationale valgkommission i Nepal, vælgeruddannelse i Uganda og udarbejdelse af valglisten i Benin.